

Ústav východoevropských studií

Posudek bakalářské práce

Černá, Barbora, *Ruská menšina v Lotyšsku a její kultura*

Bakalářská práce

FF UK, Ústav východoevropských studií

Praha 2014, 43 s. rkp.

Barbora Černá si ve své bakalářské práci stanovila za cíl analyzovat ruskou menšinu v Lotyšsku a její kulturu, přičemž ve svých anotacích deklaruje, že jádro práce by se mělo věnovat zejména období přelomu 19. a 20. století a nezávislé Lotyšské republice. Je potřeba hned na počátku konstatovat, že se autorce fatálně nepodařilo pojednat o tématu, které si sama stanovila. Pokud si čtenář na základě názvu práce myslí, že si udělá představu o tom, jak žila ruská menšina v Lotyšsku, s jakými problémy se vypořádávala, jaké byly její postoje vůči nově vzniklému státu, jak se prezentovala její kulturní elita, nedozví se kromě povšechných a obecných informací nic, co by stálo za řeč.

Důvodů, proč se Černé nepodařilo téma uchopit, je více. V první řadě je to naprosto nedostatečná heuristická základna. Autorka vychází z obecných pojednání o Lotyšsku a Rusku a deklaruje-li, že čerpá z informací internetové stránky „Russkije Latvii“, využívá potenciál tohoto projektu naprosto nedostatečně. Jako oponent bych očekával, že se bude odvolávat na velkou šíři primárních dokumentů, například novin, nejrůznějších traktátů a úvah Rusů žijících mezi válkami v Lotyšsku, literárních děl, že podrobně pojedná o spolkové činnosti Rusů, o činnosti divadel, výtvarných umělců, lidí spojených s kinematografií atd. Kromě poukazu na to, že se velké popularity těšily noviny „Segodnja“, vyjmenování několika divadelních společností, spolkových organizací a jejich stručného popisu (na třech až pěti řádcích), se o názorech politické a kulturní elity ruských Lotyšů vůbec nic nedozvíme. Nasetkáme se dokonce ani s jednou osobností, která by politickou a kulturní scénu ruských Lotyšů reprezentovala a už vůbec nic nevíme o názorech těchto lidí. Nedozvíme se ani to, jaký postoj tito lidé zaujímali k novému lotyšskému státu či nástupu sovětské moci v Rusku,

Ústav východoevropských studií

jestli byli ve svém postoji jednotní nebo se lišili, o postojích ruské minority k lotyšskému jazyku a kultuře, nečteme nic o tom, jak se postoje ruských elit vyvíjely v turbulentních časech dvacátých a třicátých let. Neschopnost položit si základní otázky, vymezit dílčí témata a proniknout hlouběji do problému, je dalším důvodem, proč se Černé nepodařilo o tématu pojednat alespoň uspokojivě.

Dalším problémem bakalářské práce je rozhodnutí autorky vyjádřit se k dějinám lotyšského osídlení od středověku až po současnost. Tématu práce se tedy autorka věnuje na pouhých šesti stránkách ze čtyřiceti a je tedy jen logické, že předkládá jen základní a povšechné informace, které vyčetla z přehledových děl. V prvních dvou kapitolách pojednává o dějinách lotyšského území do vypuknutí první světové války a dokonce i tam se příliš informací o ruském osídlení na území dnešního Lotyšska nedozvíme. Hlavním sdělením je skutečnost, že ruská minorita se formovala především díky příchodu ruských starověrců, utíkajících z Ruska, ale nic podrobnějšího o životě této komunity na lotyšských územích si nepřečteme. Chybí též hlubší rozbor příčin nárůstu ruského obyvatelstva v druhé polovině 19. století, pojednání o migraci, roli průmyslového vzestupu některých oblastí, zejména Rigy, dopadu reforem Alexandra II., rusifikaci atd. Informace o postojích ruských elit v 19. století jsou opět velmi obecné. K vlastnímu tématu, pojednání o ruské menšině v nezávislém Lotyšsku, se autorka dostává až v poslední, třetí kapitole, v níž se ale daleko více věnuje vzniku nového státu a obecným informacím o jeho meziválečném vývoji než analýze ruské menšiny v Lotyšsku.

S lítostí musím konstatovat, že Barboře Černé se nepodařilo uchopit téma, které si stanovila, a naplnit cíle bakalářské práce. Z těchto důvodů nedoporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji klasifikačním stupněm **nedostatečně**.

V Liberci 31. srpna 2014

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

Ústav východoevropských studií FF UK v Praze